Strategie materiálního zajištění - dobrá praxe

Hodnoty a předpoklady

Colibri: Co se prostor týče, za nás můžeme doporučit pracovat s tím, co je a netrápit se, že nejsou dokonalé. Osvědčilo se nám hledat způsoby, jak řešit “potíže”, které v souvislosti s nedostatkem prostoru vznikají, pracovat s nimi efektivním způsobem, vidět je jako výzvy a nehroutit se z nich.

Osvobozená škola: Náš současný prostor je přeplněný a většina z nás jím je přehlcená. Na doporučení Evelien Prins, která spoluzaložila SDŠ De Ruimte v Nizozemí, se snažíme hledat cesty, jak materiál ukládat tak, aby byl stále jednoduše dostupný, ale vizuálně nenarušoval už tak dost pestrý prostor. Evelien doporučovala mít u dveří skříň a do té uložit dobře popsané věci, jinak nechat volný prostor. Držet se minimalismu - např. potřebné materiály popsat a poukládat do skříní.

Strategie pro dosahování cílů

DF: Osvědčilo se nám mít vizi konečné podoby školy a postupovat krok za krokem. V Donum Felix jsme si na začátku stanovili, že v cílovém stavu nechceme překročit kapacitu 150 dětí a studentů v MŠ, ZŠ a SŠ. Tento cíl v poslední době revidujeme nejen z kapacitních důvodů, a myslíme, si, že bychom neměli překročit počet 150 členů komunity školy i včetně zaměstnanců.

První sídlo si rejstříkové školy většinou z důvodu nutnosti placení nájmu a udělení kompletního souhlasu státu, který škola obvykle dostane ve formě kolaudace školní budovy pronajímají obvykle až na poslední chvíli před 1. zářím. Proto se řadě škol nepodaří otevřít v plánovaném roce.
Do začátku se vyplatí jít do pronajatých prostor ze dvou hlavních důvodů:

1. S rostoucí školou přijde i potřeba většího prostoru.
2. Startupy většinou nemají stabilní dlouhodobý výhled, který by umožnil začít ve svém.

Donum Felix: První sídlo školy bylo v pronajatém rodinném domku se 4 místnostmi a dvorkem 600m2. Po dvou letech jsem se stěhovali do většího pronájmu s užitnou plochou více než 500m2. Donum Felix je stále v procesu hledání ideálního finálního prostoru a řeší jak variantu dalšího pronájmu, tak i pořízení vlastní nemovitosti ve spolupráci s investorem.

Ronja: V současné době máme vyhovující prostory a to zejména díky proběhlé rekonstrukci, díky které došlo k rozšíření prostoru školy, což byl nutný důsledek nárůstu dětí. Materiální vybavení se snažíme získávat formou darů (zejména od rodičů). Dále pomohly také benefiční peníze z festivalu dedikovanému právě podpoře školy a granty. Dotační programy ČR pomáhají z části zajišťovat chod školy (areál skanzenu) + využíváme dobrovolnických programů z Německa (studenti) i program z EU (ESC), kde nám významnou částí dobrovolníci pomáhají podpořit chod školy.

Záměrem je získat podporu v tomto tématu formou fundraisingových aktivit.

Starhill: Je dobré spolupracovat s rodiči, dalšími neziskovými organizacemi v okolí a školami, které mají zkušenosti se získáváním grantů. V tomto ohledu se nám spolupráce velmi vyplácí. Komunikujeme se starosty místních obcí, kteří jsou často spolupráci nakloněni a v minulosti nám hodně pomohli. Např. u krajského města jde vše pomalu, kdežto dobrý starosta obce vydá rozhodnutí ze dne na den. Z počátku jsme nebyli součástí rejstříku škol a spíše jsme se soustředili na vizi a svobodné vzdělávání. Jakmile jsme měli jasno v konceptu a definovali si hodnoty školy, vrhli jsme se na materiální zajištění a získávání budovy.
Díky jednomu ze zakladatelů jsme získali pozemek, na kterém jsme postavili jurtu. Peníze na jurtu jsme vybrali na Hithitu. Pronajali jsme si prostory ve spřátelené škole, která splnila všechny parametry MŠMT. K jedné jurtě už přibyla druhá a zahradu jsme doplnili o prvky, které prostor oživují - kopec, smyslový chodník, stromy, keře, pódium s plachtou pro zastínění, atp. Svůj vysněný prostor stále hledáme, v současnosti tímto směrem napínáme všechny síly. Dáváme přednost budovám, kde je dostatek místa i pro venkovní vyžití a kde nevadíme sousedům. Školní pomůcky většinou pokryjeme z grantů a nemusíme do nich investovat ze svých prostředků.

Osvobozená škola: Rozmyslet si, co je nezbytné a co může počkat. Například jsme začínali se dvěma flipchartovými tabulemi, postupně jsme díky sponzorům pořídili velké tabule do každé učebny. Máme spoustu materiálu, který nikdo z průvodců nevyužívá. Snaha zakladatelů pořídit na různá témata všemožné materiály se tak jeví jako plýtvání energií, když nikdo na place není schopen materiál využít (u nás např matodické sady od LOONA).

Role, kompetence, dílčí cíle

Ronja: Chod areálu skanzenu (zázemí školy) zajišťuje hlavně zakladatel spolu s navázanou grantovou činností, nicméně se v poslední době snažíme dílčí odpovědnosti rozptylovat mezi ostatní členy týmu. Komunita školy vč. dětí má možnost formou koncepčních kruhů rozhodovat o možných změnách a dovybavení.

Osvobozená škola: v této oblasti nemáme definované role. Aktuální potřeby a možnosti probíráme zatím pouze na poradách či na celoškolním zasedání. Máme v týmu velmi šikovného kolegu, který je schopen sám i s dětmi spoustu věcí vyrobit a tím šetří škole nemalé peníze. Máme rozpočtový výbor, který má k dispozici žákovský rozpočet, s tím si hospodaří děti v podstatě samostatně. V rámci rozpočtového výboru existuje schránka nápadů, co bychom ve škole potřebovali. Realizace těchto nápadů záleží na shodě na velkém kruhu a také na finančních možnostech.
Spolupracujeme s rodiči, zejména u spotřebních věcí, např. když chybí materiál na vyrábění, vyhlašujeme sbírku ruliček od toaleťáku, skořápek od ořechů , plechovek apod. Také využíváme profesní možnosti rodičů, např. tatínek z vydavatelství nosí stará čísla Ábíček...Když hledáme něco náročnějšího, jsou rodiče ochotni pomoci hledat i podílet se na financování.

Pravidla a výkaznictví

Osvobozená škola: Legislativní předpisy např. u velikosti lavic nebo výdejny, dále konsenzus mezi členy komunity a finanční, ale i časové možnosti, respektive přijetí odpovědnosti za pořízení konkrétní věci.

Starhill: V ideálním případě se pozemek nebo budova pronajímá na dvacet let. Současná situace hledání prostor nenahrává. Volná místa zčásti obsadili děti utíkající před válkou a nebo byly školy přestavěny na byty. Kontaktovali jsme zaměstnance magistrátu a KHS, kteří mají přehled v rámci našeho kraje. Budovy, které nám doporučili jsou obsazeny a nebo chtějí nájem za 1 místnost 40 000 Kč. Okolní obce se pouští do plánování staveb vlastních škol, ale s pronájmy nepočítají.

Toky informací

Osvobozená škola: V oblasti hledání budovy: Jednání s místními i krajskými politiky i možnými investory. V oblasti vybavení školy: konsenzus na poradách a celoškolních zasedáních. Zatím stále nemáme ustálené role, proto je ke každé pořizované věci domluvená odpovědná osoba.

Zdroje

Osvobozená škola: Vlastní zdroje zakladatelů, vedlejší příjmy školy, dary finanční i materiální, peníze za pronájmy prostor školy, výtěžky ze školních akcí, projekty, grantové a sponzorské výzvy. zapojení do různých projektů a grantových či sponzorských výzev.
Na pořízení základního vybavení jsme měli k dispozici velmi malý obnos, ale podařilo se nám získat několik sponzorů, kteří nám na začátku významně pomohli. Aktuálně se snažíme koukat po projektech, které jsou schopné s nízkým administrativním zatížením škole věnovat pomůcky (počítače dětem, zapojení do projektu kreativity ve školách -4000 na pomůcky pro každého zapojeného učitele).

Starhill: Z počátku jsme školu financovali z vlastních zdrojů - z vkladů zakladatelů a rodičů, kteří měli ve škole své děti. Po třech letech jsme vstoupili do rejstříku škol, abychom mohli fungovat v udržitelném módu. První tři roky nebylo možné pouze ze školného a sponzorských darů školu financovat. V současnosti (5. rok provozu) věnujeme veškeré příspěvky ze strany státu na platy, protože máme nadstandardní počet učitelů, kteří jsou ve škole s dětmi každý den.